

בימ"ש לעניינים מינהליים נצרת
תמ 5/08 (בשא 327/08)
פרג'יון אפרת נ. עיריית טבריה
(בתיק פרג'יון אפרת נ. עיריית..)
ת.פתיחה: 13/11/08 סדר דין: רגיל

בבית משפט המחוזי בנצרת
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

המבקשת:

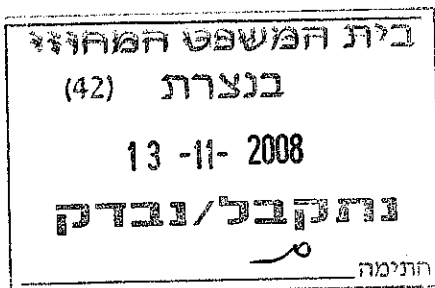
אפרת פרג'יון ת.ז. 23561517

ע"י ב"כ עו"ד אורי דויטש ו/או דוד שמענונוב

משרד עו"ד פלג, כהן, דויטש ושות'

דרך מנחם בגין 52, מגדל סונול, תל אביב 67137

טל': 03-6372500; פקס: 03-6372520

- נ ג ד -

עיריית טבריה

המשיבה:

רחוב טבור הארץ ת.ד. 508 טבריה, 14105

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

[לפי סעיף 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006]

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת כדלהלן:

- (א) לאשר את הגשת התובענה המצורפת כייצוגית, מכוח סמכותו הקבועה בס"ק 8 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו - 2006 [להלן - "חוק התובענות"].
העתק מ"כתב התביעה" [להלן - "כתב התביעה"] מצורף לבקשה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח א'.
נספחי כתב התביעה ובקשה זו הם זהים ומוגשים במצורף, כמצוות חוק התובענות;
- (ב) לקבוע כי הקבוצה, בשמה מוגשת התובענה הייצוגית על-ידי המבקשת [להלן - "הקבוצה המיוצגת" או "הקבוצה"], תכלול את כל מי ששילם למשיבה תשלום ארנונה כללית, בפריסה לתשלומים דו חודשיים, בשנת 2008 [להלן - "התקופה הרלבנטית"], או בחלק ממנה.
- (ג) לקבוע כי עילות התובענה הן מתחום דיני עשיית עושר ולא במשפט, המשפט המנהלי: חוסר סמכות; הפרת חובת תום הלב הכללית; עילות נזיקיות; - ללא סמכות ו/או בחריגה מסמכות ו/או בניגוד לחוק יסוד: משק המדינה ו/או בניגוד להוראות חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג - 1992 [להלן - "חוק ההסדרים"] והתקנות שהותקנו מכוחו, וכן ובניגוד לחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ס - 1980, [להלן - "חוק הרשויות המקומיות ריבית"];
(ד) לקבוע כי התובענה הייצוגית מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט, המשותפות לקבוצה כולה, היינו: גביית כספים שלא כדין על-ידי המשיבה, בגין הצמדה בכפל באופן שאינו חוקי, מחברי הקבוצה, בתקופה הרלבנטית;

(ה) לקבוע כי הסעדים המבוקשים הם סעד הצהרתי וסעד כספי, כמפורט להלן:

סעד הצהרתי

בית המשפט הנכבד מתבקש להצהיר ולקבוע כי המשיבה [להלן גם - "העירייה"] אינה רשאית להמשיך ולחייב את חברי הקבוצה בהצמדת יתר בניגוד לחוק הרשויות המקומיות ריבית.

כספי

לחייב את המשיבה להשיב לכל חברי הקבוצה את כל הסכומים שנגבו מהם בשנת 2008 בגין גביית היתר, מעבר לקבוע בחוק בצרוף הפרשי ריבית והצמדה לפי חוק הרשויות המקומיות ריבית מיום התשלום ועד ליום ההשבה ובהתאם לעקרונות המפורטים בבקשה זו ובכתב התביעה המצורף לה. למען הסר ספק, זכות ההשבה כפופה לזכותה של העירייה לקזז כל יתרת חוב הרשומה בספריה לחובות מי מחברי הקבוצה, וכל חבר בקבוצה החולק על סכום הקיזוז כאמור יהא רשאי להגיש בעניין זה תובענה לבית המשפט המוסמך;

- (ו) ליתן כל סעד אחר ו/או נוסף כפי שימצא בית המשפט לנכון ולצודק בנסיבות העניין;
- (ז) להורות כי ההחלטה בבקשה זו ונוסחה יפורסמו בהתאם לקבוע בחוק התובענות;
- (ח) לקבוע את שכר טרחתם של המבקשת/התובעת הייצוגית ועורכי דינה, בערכאה זו;
- (ט) ליתן הוראות נוספות בדבר הדיון בתובענה כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון;
- (י) להתיר למבקשת ולחברי הקבוצה לפצל את סעדיהם, אם יינתן סעד הצהרתי בלבד;

ואלה נימוקי הבקשה:

כל הנטען בבקשה זו הינו במצטבר ו/או לחילופין, הכל לפי הדבק הדברים והקשרם. המספרים בצידי פסק הדין מציינים את מספרם כאסמכתא מצורפת. ההדגשות אינן במקור, אלא אם צוין אחרת במפורש.

עיקרי הבקשה בקליפת האגוז

1. עניינה של התובענה בעירייה, רשות מקומית במדינת ישראל, הגובה לקופתה, ביודעין, מיליוני שקלים בשנת 2008, כתוצאה מהצמדה שגויה של הכספים המשתלמים כארנונה בתשלומים דו תודשיים, ללא כל הסמכה חוקית, ובניגוד להוראות מפורשות של המחוקק הראשי. העתק מהודעות החיוב של המבקשת בארנונה לשנת 2008 מצורף לבקשה זו **כנספח ב'**.
2. ארנונה נשוא התובענה נגבתה מהמבקשת ומשאר חברי הקבוצה בחוסר סמכות וזאת מן הנימוקים המפורטים להלן:

א. ארנונה הינו חיוב של מס עירוני שנתי המתגבש בתחילת השנה בגין כל השנה. על מנת לחקל על הנישומים בתשלום הארנונה קבע המחוקק מנגנון המאפשר לרשות לגבות את החיוב השנתי בתשלומים במהלך השנה תוך הצמדת החיוב למדד המחירים לצרכן. חוק הרשויות ריבית מתיר לרשויות לגבות את הארנונה בהסדר תשלומים, סעיף 4 לחוק קובע כי הרשות המקומית רשאית לקבוע לארנונה בסדר תשלומים למשך תקופה שלא תעלה על שנה:

"רשות מקומית רשאית לקבוע לארנונה כללית ולמס עסקים הסדר לפרעונם בתשלומים (להלן – הסדר תשלומים), במשך תקופה שלא תעלה על שנה ממועד החיוב בהם; כל תשלום לפי הסדר כאמור ישולם בתוספת הפרשי הצמדה"

והפרשי הצמדה הוגדרו בסעיף 1 כדלהלן:

”לענין ארנונה כללית המשתלמת על פי הסדר תשלומים – עדכון הארנונה לפי שיעור השינוי של המדד, מן המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם ליום החיוב, עד המדד שקדם למדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום;”

העולה מהאמור שעל פי החוק ניתן לחלק את החיוב השנתי לחיובים תקופתיים, שכל אחד מהם ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד, החל ממדד אוקטובר (שפורסם בחודש נובמבר) של השנה הקודמת ועד לתשלום בפועל. אולם עיריית טבריה במקום להצמיד כל אחד מהחיובים (במחיר הבסיסי) ועד למועד תשלומו לקחה את החיוב הקודם (כשהוא מוצמד) והצמידה אותו (את החיוב המוצמד) שוב מתחילת השנה בכפל, כתוצאה מכך החל מהחיוב השלישי בשנת 2008, נוצרה גביית יתר, שהלכה והחמירה עם התקדמות התשלומים. לצורך הבהירות ניתן דוגמה מספרית ליישום הוראת המחוקק. נניח לצורך הענין נישום שחוייב לשנת 2008 בארנונה שנתית של 600 ₪ לשנה, והעירייה החליטה לגבות את הארנונה בשישה חיובים דו חודשיים של 100 ₪ כל אחד (בתאריכים 1.1.08, 1.3.08, 1.5.08, 1.7.08, 1.9.08, ו-1.11.08).

המדד לתקופה הרלוונטית היה כדלקמן:

458.25	אוקטובר-07
460.06	נובמבר-07
462.77	דצמבר-07
462.77	ינואר-08
461.86	פברואר-08
463.22	מרץ-08
469.99	אפריל-08
473.15	מאי-08
473.60	יוני-08
479.02	יולי-08
483.08	אוגוסט-08

בהתאם להוראת המחוקק החיוב בינואר יישאר ללא שינוי 100 ₪, משום ששולם במועדו. החיוב השני במרץ יהיה צמוד לעליית המדד בין מדד אוקטובר 2007, שפורסם בחודש נובמבר 07 (458.25) ועד מדד דצמבר 2007, שפורסם בחודש ינואר 08 (462.77) ולפיכך החיוב בחודש מרץ יהיה 100.98 ₪.

$$\left(\frac{462.77}{458.25} \right) \times 100 = 100.98$$

ובחודש מאי החיוב על פי החוק יהיה 100.78 ₪ לפי החישוב:

$$\left(\begin{array}{r} 461.86 \\ \hline 458.25 \end{array} \right) \times 100 = 100.78$$

ועל פי אותו חישוב בחודש יולי יהיה החיוב 102.56 ₪.

דא עקא, עיריית טבריה לא הלכה בדרך זו אלא החל מהחיוב השלישי בשנת 2008 ערכה הצמדה בכפל.

בחישוב החיוב השלישי הייתה צריכה העיריה, כמפורט לעיל, להצמיד את התשלום הבסיסי (100 ₪) לפי שיעור עליית המדד מחודש אוקטובר 2007 ועד לחודש פברואר 2008. בפועל ביצעה העיריה את חישוב ההצמדה כראוי, אלא שבמקום להצמיד את החיוב הראשון (100 ₪) הצמידה את החיוב השני (100.98 ₪), שכבר הוצמד לפי עליית המדד מחודש אוקטובר 2007 ועד חודש דצמבר 2007. כך נוצר מצב בו החיוב השלישי הוצמד פעמיים לעליית המדד בחודשים אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007,

$$\left(\begin{array}{r} 461.86 \\ \hline 458.25 \end{array} \right) \times 100.98 = 101.78$$

באותו אופן פעלה העירייה לגבי החיובים הבאים עד לחיוב השישי והאחרון לשנת 2008. כך החיוב הרביעי הוצמד כבר שלוש פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007 ופעמיים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 ועד פברואר 2008,

החיוב החמישי הוצמד ארבע פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007, שלוש פעמים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 ועד פברואר 2008 ופעמיים לעליית המדד מחודש פברואר 2008 ועד אפריל 2008.

בחיוב השישי הגיעה גביית היתר לשיאה, שכן החיוב הוצמד חמש פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007, ארבע פעמים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 עד פברואר 2008, שלוש פעמים לעליית המדד מחודש פברואר 2008 ועד אפריל 2008 ופעמיים לעליית המדד מחודש אפריל 2008 עד יוני 2008.

בכך חרגה העירייה מהוראתו המפורשת של החוק ופעלה בדרך המנוגדת לכל הגיון כלכלי והגיון בכלל.

ב. רשות מקומית וכל תאגיד שהוקם בחוק, אין להם סמכות אלא את מה שהתיר להם הדין במפורש. עקרון זה הידוע כ"עיקרון החוקיות" הוא אבן יסוד בשיטתנו המשפטית. ככל שמדובר בהטלת אגרות ותשלומי חובה, עוגן עיקרון החוקיות בסעיף 1 לחוק יסוד: משק המדינה:

"מסים, מילואות חובה ותשלומי חובה אחרים לא יוטלו, ושיעוריהם לא ישונו, אלא

בחוק או על פי; הוא הדין לגבי אגרות."

- ג. פשוט ולעניין: אין לעירייה סמכות לגבות הצמדה בכפל. אין לה סמכות כזו מכוח חקיקה ראשית, חוק עזר או צו הארנונה.
- ד. מכאן שההצמדה ביתר אינה ממלאת ולו גם תנאי אחד אשר יכול להכשירה להיות בגדר "ארנונה".

פרשנות חקיקת מיסים בכלל וחקיקת ארנונה בפרט

3. כפי שראינו לעיל לשון החוק הינה ברורה וחד משמעית לענין אופן ההצמדה. בעת מתן פרשנות ללשון החוק, קיים מתחם אפשרויות לשוניות אשר מתוכו נבחרת האפשרות המשפטית המתאימה. הכלל הוא שהפרשן אינו רשאי ליתן ללשון החוק משמעות שאינה מתיישבת עם לשון החוק:

"ללשון החקיקה תפקיד כפול בתהליך הפרשני. בראש ובראשונה, הלשון קובעת את מתחם האפשרויות הלשוניות, אשר מתוכו נבחרת המשמעות המשפטית. בנוסף לכך, הלשון היא מקור- גם אם לא בלעדית- אשר באמצעותו הפרשן למד על תכלית החקיקה. המשמעויות הלשוניות השונות מעלות אפשרויות שונות באשר לתכלית החקיקה. לשון החקיקה מעידה על התכלית הסובייקטיבית שעמדה לנגד עיני המחוקק...במישור הלשוני, אין הלשון היא תנאי בלעדיו אין לתהליך הפרשני. אין הפרשן רשאי לתת ללשון החוק משמעות שהיא אינה יכולה לשאת. במישור התכליתי, הלשון היא אך אחד מבין מגוון האמצעים לקביעת תכלית החקיקה...הפרשן אינו רשאי להגשים תכלית שלהגשמתה אין אחיזה ולו מינימלית בלשון החקיקה..". (ראה א. ברק פרשנות במשפט, כרך שני-פרשנות החקיקה בעמ' 279-277).

- לענין זה נקבע בע"פ 3027/90 חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 364 בעמ' 395:

"כל פירוש חוק צריך למצוא עיגון, ולו מינימלי, בלשון החוק. אין ליתן לחוק משמעות שלשונו אינה יכולה לשאת. מתן משמעות כזאת אינה פרשנות אלא פיתוח המשפט או השלמת חסר בלשון החוק".

4. באופן דומה כתב השופט א' ויתקון, (דיני מיסים, מהדורה רביעית, עמ' 41) כי מן המפורסמות הוא שדיני מיסים יש לפרש פירוש דווקני. כלומר מקום שדברי החוק אינם מגלים כוונה ברורה לחיוב הנישום, אין למלא את החסר בדרך היקש או גזרה שווה או על ידי השערות לגבי "כוונת המחוקק" הנסתרת.

5. לאחרונה חזר בית המשפט העליון בע"א 10977/03 דור אנרגיה נ' בני ברק כי בדיני ארנונה, היות ומדובר בדיני מיסים ובצורך להגן על זכות הקניין, שהינה זכות חוקתית, אם יש ספק לגבי הפרשנות, הרי שספק זה פועל לטובת הנישום ואין לחייב מספק בארנונה ובלשונו:

"מכל מקום, אף אם נאמר כי כפות המאזניים מעוינות בפרשנות ההגדרה, עדיין תיטה הכף לפרשנות המערערת. בדיני המיסים, כאשר תכליתו של דבר החקיקה אינה ברורה, יש לפרשה באופן דווקני, המקל עם הנישום:

"במקרה זה עליו (על הפרשן – א"ר) לעשות שימוש בחזקה נוספת... זו החזקה הקובעת, כי אין להטיל מס אלא על-פי תכלית ברורה. אין להטיל מס על פי חזקת תכלית שהיא בספק. מקורה של חזקה זו בזכויות האדם. חקיקת מס פוגעת פגועת ברכושו של האדם ובזכויותיו על פי המשפט הכללי.

חזקה היא, כי חוק אינו מבקש לפגוע בזכויות-יסוד של האדם, אלא אם-כן התכלית הפוגעת ברורה ומוצקה" (ברק, פרשנות דיני המיסים, בעמ' 437. כן ראו עניין חצור, בעמ' 76-77; ע"א 524/89 דיגיטל אקויפמנט בע"מ נ' מ"י, פ"ד מה(4) 573, 577 (השופט לוין); ע"א 662/85 מנהל מס קניה נ' כנפי מתכת בע"מ, פ"ד מג(2) 3, 10 (השופט לוין)).

כמו כן ראה האמור בע"א 10643/02 חבס ואח' נ' עירייה הרצליה גם לענין פרשנות לצורך חיוב בארנונה:

במידה שמוצה הניתוח הלשוני והתכליתי של החוק, והשופט טרם הגיע לתשובה באשר לשאלה המונחת בפניו, עליו לפרש את החוק בהתאם לעקרונות הכלליים של השיטה. כאשר מדובר בחקיקת מס אחד העקרונות הרלוונטיים הוא שמירה על קניין הפרט והגנה עליו מפני התערבות שלטונית (עניין חצור, לעיל, בעמ' 76). לפיכך, במידה שלא נמצאה תשובה, כאמור, במסגרת הפרשנות התכליתית, יש לפרש את הוראת המס לטובת הנישום (ברק, לעיל, בעמ' א-11).

6. בענייננו אין כלל צורך להיכנס לשאלות פרשניות, משום שלשון החוק ברורה מאין כמוה וחד משמעית.
7. בפניה טלפונית שנעשתה לסגנית מנהל מחלקת המיסוי והגביה של העירייה היא עמדה על כך שזו הדרך הנכונה להצמיד את החיובים.
8. בהטלת חיובי ארנונה המוצמדים בהצמדה כפולה ומכופלת יש משום סטייה ניכרת מכל אמת מידה ומהמקצועיות המצופה מהעירייה כרשות שלטונית.

הצדדים

9. המבקשת הינה תושבת העיר טבריה, מחזיקה בנכס בשטח של 151 מ"ר, ברחוב אחד העם 1/18 בטבריה, הידוע כגוש 15004, חלקה 10, תת חלקה 56, מס' נכס פיזי 50040213018 (להלן: "הנכס").

10. המבקשת שילמה בשנת 2008 תשלומי ארנונה בסך של 3,746 ₪. מתוך הסכום הנ"ל סך הסכום שהיווה הצמדה ביתר הוא 92.58 ₪.

• חישוב של תשלום ההצמדות ביתר מצ"ב כנספח ג'.

11. העירייה היא רשות מקומית, שכוונה כדין בהתאם לפקודת העיריות [נוסח חדש] [להלן - "פקודת העיריות"].

סכום ההשבה

12. להלן הערכת סכום התביעה דרך האומדנא:

בהתאם לנתונים המפורסמים בתמצית נתוני הדוחות הכספיים לשנת 2006 החיוב השנתי של הארנונה לשנת 2006 עמד על כ- 77 מיליון ₪. לפי האמור גביית הכפל עומדת על כ- 2 מיליון ₪ לשנה (נומינלית, ללא הפרשי הצמדה וריבית).

• חישוב של תשלום ההצמדות ביתר מצ"ב כנספח ד'.

העילות המשפטיות

13. בחלק זה יפורטו עילות התביעה כנגד העירייה, המבוססות על דברי חקיקה שונים. עילות התביעה נובעות כולן מהעובדה שהעירייה גבתה מהמבקשת ומחברי הקבוצה הצמדת ארנונה בכפל שלא כדין ובחוסר סמכות.

עילות תביעה מדיני עושר ולא במשפט

14. כמתואר בבקשה זו על נספחיה, העירייה קיבלה, שלא על פי זכות שבדין, כסף מהמבקשת ומחברי הקבוצה.

15. העירייה חייבת להשיב למבקשת ולקבוצה את כל הכספים, אשר שולמו ביתר מכוח סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט התשל"ט - 1979 [להלן - "חוק עשיית עושר"].

16. לעניין זה יודגש, כי העירייה אינה פטורה מהשבה לפי סעיף 2 לחוק האמור, שכן למבקשת ולקבוצה נגרם חסרון כיס וההשבה היא צודקת ועוד יותר מכך מוסרית ומתחייבת, כשמדובר ברשות ציבורית, האמורה להקפיד על ניהול תקין ומקצועי של ענייניה ולא לגבות כספים מהציבור בתבולות, מתוך כוונה שגם אם תתגלה התרמית, העירייה לא תהיה מחויבת להשיב את הסכומים שגבתה ביתר.

17. רשות מקומית ממונה גם על חינוך הציבור. השבת כספים שנגבו ביתר היא עניין מחנך. יש בכך משום הגברת אמון הציבור ברשויות השלטון. אזרח היודע כי כספו יושב לו אם נגבה ביתר, ישלם בקלות רבה יותר את המס הנדרש ממנו, על מנת לקיים פעילות סדירה ותקינה של מוסדות הציבור. למעשה, אמונה זו היא שהביאה לכך שמאות אלפי אזרחים שילמו את חיובי היתר מבלי לשאול שאלות ולחקור דבר חוקיות התעריפים הנדרשים מהם.

אמר על כך כב' השופט קלינג בת.א. 1690/01 משה רונן נגד עיריית בת-ים [להלן - "הלכת רונן"] [1] כשהוא מצטט מדבריו של פרופ' פרידמן בספרו "דיני עשיית עושר ולא במשפט" [מהדורה שניה בעמ' 877], אשר ראוי להביאם כלשונם:

"קשה לקבל את הגישה הכוללנית שלפיה צריכה הזכות להשבה להישלל מחמת ש"אין האזרח יכול לשבת בחיבוק ידיים...". השאלה המכרעת היא אם טעה האזרח ושילם מתוך שהאמין שהדין מחייב אותו להיענות לדרישת התשלום. אם כך הדבר, אין סיבה לשלול זכותו להשבה בטענה שהיה עליו לפנות לבית המשפט, וכי מדוע יעשה זאת שעה שהוא מאמין (בטעות) שהדרישה בדין יסודה?

גם העובדה, כשלעצמה, שהטעות נוגעת למספר רב של בני אדם, איננה צריכה לשמש מכשול להשבה. מדובר בגביית כספים שלא כדין, שנעשתה על ידי רשות ציבורית, המצווה להקפיד על רמת התנהגות גבוהה ועל כך שגביית המס תעשה בצורה הוגנת ונאותה... הדעת נותנת כי אזרח המקבל דרישת תשלום מן השלטון, רשאי להניח כי הדרישה מבוססת על אדני החוק.

שלילת זכות ההשבה במקרה תשלום מס שאיננו מגיע, משמעותה שמוטל על האזרח לבדוק כל דרישת תשלום המופנית אליו מצד השלטון. בדיקה כזו עשויה לחייב קבלת יעוץ משפטי ובמקרים רבים תהיה כרוכה בהוצאות. ספק אם ניתן להצדיק מדיניות משפטית הקובעת עקרון כזה. נראה שגם מנקודת ראותן של הרשויות יש לחתור למצב שבו יחוש האזרח שהשלטון נוהג עימו ביושר, כך שהאזרח ידע שהוא חופשי להיענות לדרישת תשלום של השלטון, בידעו שאם יתברר כי נפלה טעות יוחזר לו כספו."

18. תמיכה בגישה המכירה בזכות להשבה מצא פרופ' פרידמן [שם, עמ' 880] בהחלטתו של הנשיא שמגר בבר"ע 2824/91 עיריית חיפה נ' לה נסיונל, תקדין-על 91(3) 2563, בה נאמר:

"...על עמדת המערערת גם מכבידה העובדה שאין מחלוקת בקשר לכך שאכן שולם למעשה סכום של ארנונה כללית העולה על מה שהמשיבה היתה חייבת לשלם כדין. בנסיבות כאלה ראוי היה שהרשות הציבורית תחזיר את מה ששולם ביתר גם ללא התדיינות."

19. לאור הלכת רונן אין אפוא ספק שהעירייה יודעת היטב שהיא פועלת בניגוד לחוק וממשיכה בשלה.

20. דין הוא שבית המשפט הנכבד יורה אפוא על השבת הסכומים, שנגבו ללא זכות שבדין.

עילות תביעה מדיני חובת תום הלב הכללית

21. על שליחי הציבור, כל שכן על רשות מקומית ציבורית, מוטלת חובה לפעול בתום לב ובדרך מקובלת כלפי הציבור. חובה זה חלה "כעיקרון על" מכוח סעיף 61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התש"ל-ג - 1973 אשר מרחיב את היקפה לעבר פעולות משפטיות וחייבים שאינם בבחינת חוזה.

22. מסכת העובדות שפורטה בבקשה זו מובילה למסקנה שהעירייה פעלה שלא בתום לב ושלא בדרך מקובלת והכל על מנת להעשיר את קופתה על חשבון המבקשת והקבוצה.

עילות נוספות מתחום המשפט המנהלי

23. העירייה גבתה מהמבקשת ומחברי הקבוצה "מס", שהיא אינה מוסמכת לגבות. בכך פעלה בחוסר ואו בחריגה מסמכות, בחוסר סבירות קיצוני ומשיקולים זרים ואפליה. לפיכך, פעולותיה בעניין זה בטלות מעיקרן ולחילופין - מבוטלות.

24. המעשים, המתוארים לעיל, מהווים פגיעה בלתי מידתית בקניינם של המבקשת וחברי הקבוצה, בניגוד לעקרונות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

עילות תביעה על פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] [להלן: "פקודת הנזיקין"]

25. מעשיה של העירייה מהווים עוולה כלפי המבקשת וחברי הקבוצה מסוג הפרת חובה חקוקה, תרמית, גזל ורשלנות כדלקמן:

הפר חובה חקוקה

26. העירייה הפרה חובה חקוקה בכך שהטילה מס בניגוד להוראת המחוקק הראשי בחוק הרשויות המקומיות ריבית ובניגוד לסעיף 1 לחוק יסוד: משק המדינה (כאמור לעיל המס היחיד אותו מוסמכת העירייה להטיל הוא מס הארנונה הכללית).

27. עולת הפר חובה חקוקה נמנית על עוולות המסגרת, אשר המאפיין העיקרי הייחודי להן הוא שהמחוקק הותיר בידי בית המשפט את עיקר המלאכה לצקת תוכן לתוך המסגרות הכלליות הנודעות לעוולה זו.

"יסוד החיוב בעוולה זו הוא ב'פירוש כוונת המחוקק' בחיקוק פלוני, חוץ לפקודה,

ונראה בעליל כי רב לו ידו של ביהמ"ש ביצירות חבויות". [ד"נ 6/66 שחאדה נ' חילו, כ

(4) 617]

[נראה גם: י. אנגלרד, א. ברק מ. חשין דיני הנזיקין – תורת הנזיקין הכללית, ג. טדסקי עורך, מהדורה שנייה, תשלי"ז, י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית 104].

רשלנות

28. המבקשת תסביר כי לכל הפחות (ובמידה שאין מדובר ב"טעות" מכוונת) מדובר ברשלנות רבתי של המשיבה.

29. העירייה כרשות שלטונית מחויבת למידת זהירות מוגברת בהטילה תשלומי חובה על תושביה. טעות קטנה, ולו גם הקטנה ביותר, גורמת לחיוב יתר במיליוני שקלים שלא כדין. העירייה חבה חובת זהירות למבקשת וחברי הקבוצה. העירייה הפרה את חובת הזהירות הכללית והקונקרטית כלפי המבקשת והקבוצה.

חיוב העירייה בהשבה - האינטרס הציבורי

30. לאור המסכת המקיפה שהוצגה דלעיל (לרבות העילות המשפטיות הרבות של התובענה) ולאור חובת תום הלב המוגברת שחבה בה רשות שלטונית, יוסבר כי במקרה דנן קיים אינטרס ציבורי ראשון במעלה להשבת הכספים שנגבו ביתר על-ידי העירייה.

להלן תובאנה קביעות הפסיקה בנוגע לרציונלים העומדים מאחורי חיוב העירייה בהשבה.

31. בעמ"נ 227/04 פרץ בוני הנגב - אחים פרץ בע"מ ואח' נ' עיריית בית שמש [2] קבע בית המשפט, כי הציבור בכלל והמערערות בפרט רשאים היו לצפות כי הרשות תנהג כדין, ומשלא נהגה כך, הרי מוטל עליה להשיב את שקיבלה. ככל שהרשות תדע שיוטל עליה להשיב כספים, שגבתה מהאזרח שלא כדין, כך תגבר מצידה המודעות לזהירות ולאחריות הנדרשת בגביית תשלומי חובה מהאזרחים.

32. בע"א 5242/04 (מחוזי-י-ם) עיריית בית-שמש ואח' נ' ד' רוטשטיין חברה לבניין ונכסים בע"מ (פורסם באתר נבו) קבע בית המשפט כי בבחינת השאלה האם חיוב הרשות בהשבה יהיה בלתי-צודק, יש לבחון תחילה את תום-ליבה של הרשות בביצוע הגבייה, כאשר כל אימת שהמדובר בהטלת תשלום חובה במקרה גבולי, עליה לנקוט במשנה זהירות ואחריות. כאשר תשלום החובה הבלתי חוקי נגבה מתוך אמונה כנה של הרשות בתקינות התנהלותה ובתום לב, יש ליתן משקל גם להתנהגות המשלם.

בנסיבות דנא, יש לייחס לשיקולים שיכולים להעמיד לרשות הציבורית הגנה טובה מפני תביעת השבה בגין גביית תשלומים בחוסר סמכות - גורם הזמן ויציבות הקופה הציבורית, האינטרס הציבורי שבשימת קץ לסכסוכים ונטל הבדיקה, שיקולי צדק חברתי - משקל אפס לאור משקלה של הפגיעה בזכות הקניין של האזרח ועוצמת הפגיעה בשלטון החוק, שעה שמדובר ברשות מקומית ששמה ללעג ולקלס את הוראות המחוקק.

33. בנדון יודגש כי סכום התביעה אינו גבוה כלל. מעיון בתמצית נתוני הדוח"ות הכספיים של עיריית טבריה לשנת 2006, המפורסמים באתר משרד הפנים, עולה כי סכום התביעה הייצוגית עבור שנה אחת מהווה פחות מ- 1% בלבד מסך הכנסותיה של העירייה באותה שנת תקציב.

התאמתה של התובענה למסגרת הייצוגית

34. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התובענה כייצוגית לפי סעיף 3 לחוק התובענות.

תובענה לפי חוק התובענות

35. בסעיף 3 (א) קובע חוק התובענות כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה".

36. סעיף 11 לתוספת השניה קובע, כי אחת מהתביעות שניתן להגיש בגינם בקשה לאישור תובענה ייצוגית היא: "תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר".

37. העולה מהאמור כי המסגרת הדיונית הראויה לברור תביעה זו היא תובענה ייצוגית בהתאם לחוק התובענות.

מן הכלל אל הפרט

38. בבחינת כתב התביעה נשוא בקשה זו נראה, שאין כל מניעה לעשות שימוש בחוק התובענות כמסגרת דיונית לאשר את כתב התביעה כתובענה ייצוגית.

39. מרכז הכובד של התובענה מצוי בתביעה כספית הנובעת, בין היתר, מעילות של עשיית עושר ומהעובדה שהרשות המקומית גבתה ארנונה ביתר. המבקשת טוענת, ומוכיחה, כי מעשיה של העירייה נעשו מתוך מודעות מלאה, או לכל הפחות מתוך זלזול ציני בבית המשפט ובהוראות החוק.

גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית

40. על פי נתונים המפורסמים באתר האינטרנט של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ניתן ללמוד כי בעיר טבריה כ- 35,000 תושבים, ובנוסף לכך ישנם בתי מלון עסקים ועוד. ללא ספק, היקפה וגודלה של קבוצה בסדר גודל שכזה מצדיק את הדרך של תובענה ייצוגית.
41. יתירה מכך, גודלה של הקבוצה לא מאפשר, מבחינה מעשית, לצרף את כל חברי הקבוצה המוצעת במסגרת תביעה רגילה, ויש בכך טעם נוסף המצדיק את הגשת התובענה בדרך של תובענה ייצוגית.
42. גודלה של הקבוצה מהווה עילה המצדיקה את אישורה של התובענה כייצוגית. התובענה הייצוגית נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים, שזקוק של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים האנונימיים, שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם. בכך מגינה היא על אינטרס היחיד שנפגע ואיננו מגיש תביעה בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך.

שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה יוכרעו בתובענה לטובת

הקבוצה

43. השאלה השנויה במחלוקת בתובענה הינה האם העיריה גבתה ארנונה ביתר מחברי הקבוצה. שאלה מהותית זו משותפת לכל חברי קבוצת התובעים וטענת המבקשת בנוגע לשאלה זו נועדה לבסס את אי חוקיות פעולתה של העיריה.
44. למבקשת וליתר חברי הקבוצה עילות תביעה משותפות - זהות. אף הסעד הוא זהה: השבה. בבסיס התביעה עומדת שיטת פעולה זהה של העיריה כלפי כל הקבוצה. על פי שיטה זו הטילה וגבתה העיריה מכל חברי הקבוצה ארנונה ביתר בשל הצמדה כפולה, כאשר גביית היתר מכל חברי הקבוצה, בכל שנה, באופן יחסי לתשלום היא זהה.
- למעשה, כל השאלות לדיון בתובענה מתנקזות לשאלה אחת, הנוגעת באופן זהה לכלל חברי הקבוצה וכוללות את כל מרכיבי עילת התביעה.
45. בענין ת.א. 785/98 (נצי') זילברשלג עיטל נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ, דינים מחוזי, ל"ב (5), 15, עמד בית המשפט על מהותה של הדרישה האמורה וקבע כי הפרות שמבוצעות באורח שיטתי ואחיד, הגם שלא נעשו במסמך אחד או בבת אחת, עומדים בגדרה של הדרישה לקיומה של עילה משותפת:

"אכן, הסכום המגיע לכל אחד מהתובעים הללו אינו זהה, הן בשל שוני במחיר הכרטיס והן בשל השוני בשערים הרלוונטיים אולם, כל התובעים הללו הם עדיין בגדר "מי שמעוניינים בתובענה", כפי שפורש לעיל. הסכום המגיע לכל אחד מהם שונה אך הוא ניתן להיקבע על ידי פעולת חישוב אריתמטית פשוטה ואין בו כדי להביא למסקנה כי הסעד המבוקש לגביהם אינו זהה"

התובענה הייצוגית היא הדרך העדיפה, המוצדקת וההוגנת להכרעה במחלוקת

46. די בכך שהמבקשת תראה כי לרוב חברי הקבוצה אין כדאיות כלכלית לתבוע את זכויותיהם בתובענה רגילה כנגד העיריה, כי אז התובענה הייצוגית היא הדרך המוצדקת והעדיפה ביותר להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

47. בנסיבות שהביאו להגשת התובענה, התובענה הייצוגית היא הדרך ההוגנת ביותר, שכן העיריה פגעה בקניינם של המבקשת ושל חברי הקבוצה בדרך של שיטת פעולה זהה ואחידה, והדרך ההוגנת ביותר כלפיה היא פעולה קולקטיבית של כל חברי הקבוצה בדרך של תובענה ייצוגית. כפי שיפורט להלן, אין ספק שתביעה ייצוגית היא הדרך העדיפה, המוצדקת וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

48. כאמור, על פי המובא לעיל גבתה הנתבעת ארנונה ביתר מהמבקשת לשנת 2008 בסכום של כ-96 ₪. ניהול תובענה נפרדת על ידי כל תובע בנפרד, גם כשמדובר בסכומים גדולים יותר, יהיה כרוך בעלויות גבוהות, אלפי מונים מהסכום הנתבע.

49. הפער ביחסי הכוחות בין הצדדים ואופי ההפרה הנטענת מהווים שיקול נוסף להכרה בתובענה כייצוגית. קיים חשש ממשי מקושי בניהול תביעות נגד רשות מקומית: גופים התלויים בחסדה יהססו להגיש נגדה תביעות ואילו יחידים יתקשו לממן את ההליך היקר. חוסר האיזון בין השחקנים הפועלים בזירה הוא אחד השיקולים הנכבדים לאישור תובענה ייצוגית, שתכליתה אכיפת הדין ומניעת שרירות. אמר על כך בית המשפט בענין רע"א 3126/00 א.ש.ת נגד מדינת ישראל, פ"ד נו (3) 220:

"תכליתה של התובענה הייצוגית היא למנוע עשיית עושר ולא במשפט על ידי אותם גופים המתעשרים שלא כדין על חשבון היחידים, המצטרפים לציבור גדול. כמו כן, היא מהווה אמצעי לאכיפת החוק במישור האזרחי, מקום בו הסנקציה הפלילית-עונשית וסנקציות הרשויות המפקחות אינן מספיקות"
אם סבר מאן דהוא כי הסנקציות המנהליות מספיקות כדי ללמד את העיריה שאין לה אלא את הסמכות שהדין מתיר לה במפורש, הוא מוזמן לעיין בדו"ח המבקר!

50. הפער ביחסי הכוחות: אדם מן היישוב (בעלי עסקים גדולים כקטנים) שאינו בקי בבדיקת התשתית החוקית על פיה נקבעים חיובי הארנונה, לעולם לא יוכל לגלות את העובדה שהוא מחויב ביתר בניגוד לחוק. לא יעלה על הדעת לדרוש מכל חבר בקבוצה לבחון את ההצמדות של חיובי הארנונה הוא נדרש לשלם.

אמר על כך בית המשפט בעניין ת.א. 1114/99 (י-ם) אליהו שוקרון ואח' נ' עיריית ירושלים והדברים כאילו נאמרו ממש למקרה זה:

"תושבים המקבלים חשבונות לתשלום עבור שירותים או מצרכים שונים מגופים ציבוריים, או גופים גדולים ונכבדים אחרים העוסקים במתן שירותים כאלו, אינם נוהגים בדרך כלל להרהר אחר מידותיו וחישוביו של אותו חשבון. מחד גיסא - חסרים להם בדרך כלל כלים, נתונים ועובדות הכרחיים כדי לבדוק את החישוב, מאידך גיסא - גדלו, "ציבוריותו", ו"מכובדותו" של הגוף מרגיעה בדרך כלל את מקבל החשבון, ולא עולה על דעתו-ובצדק- שיש הטעיה מכוונת בחשבון.
סיטואציה זו של "נפיל ציבורי" או "נפיל כלכלי" מול "נפולת" מהבחינה העובדתית ומבחינת יכולת ההתמודדות במטריה מהסוג שמדובר בה, מטילה על "הנפיל" עול כבד מאוד לבחון את עצמו ולהיות משוכנע שהוא לא נפל לכלל טעות או פרשנות לקויה, או ליישומה של שיטת בדיקה לא מהימנה..."

אחת הערובות לדרבון "הנפילים" למען הפנמת החובה המוטלת עליהם, למען פקחת עיניים (בניגוד לעצימתן) ולטובת יצירת משקל שכנגד למחשבות בלתי רצויות אחרות שיכול ויתרוצצו במנגנונים שלהם, היא ידיעת מי שלא ימלא חובה זו שביום פקודה שלם ישלם והשב ישיב לבעליו את המגיע לו.

זהו גם ההגיון של מוסד התביעה הייצוגית, המרחף מעל ראשי תאגידי גדולים, שאלמלא החשש ממנה הם לא היו מוטרדים מהסיכון שבתביעות קטנות וספורדיות להשבת סכומי כסף לא גדולים."

51. מקום בו מספר חברי הקבוצה הוא גדול וסכום כל התביעות הוא קטן, הוא מקרה "טיפוסי" לניהול הליך בדרך של תובענה ייצוגית. כך תוגשם מטרתו של מכשיר זה ותוענק תרופה לציבור רחב של אלפי משלמים, אשר כולם זכאים לסעד כנגד גביית יתר. כמו כן, ייחסך זמן שיפוטי ניכר בהתדיינויות נפרדות ותימנע אפשרות של קבלת הכרעות סותרות בהליכים שונים.

קיים ייסוד סביר להניח כי התובעת מייצג בדרך הולמת את כל חברי הקבוצה

52. קיים ייסוד סביר שהמבקשת מייצגת בדרך נאמנה והולמת את עניינם של חברי הקבוצה.
53. המבקשת, אפרת פרג'ון היא משפטנית בהשכלתה ועוסקת בניהול עסקים.
54. באי כוחו של המבקשת כשירים אף הם לייצג בדרך הולמת את עניין המבקשת ואת עניינה של הקבוצה המיוצגת בכלל. משרדם של ב"כ המבקשת עוסק בתחום המיסוי המוניציפאלי ותשלומי חובה לרשויות מקומיות וזהו תחום מומחיותם ועיסוקם הבלעדי. המשרד הינו בעל ניסיון מוכח בתחום הליטיגציה ובין לקוחות המשרד נמנים החברות והגופים המובילים במשק, לרבות מדינת ישראל עצמה. יתרה מכך, לצורך טיפול במחלוקות שבין המדינה לרשויות מקומיות, מסר היועץ המשפטי לממשלה יפוי-כוח לבאי כוח המבקשת.¹
55. למשרד הח"מ הישגים משפטיים בולטים בתחום תשלומי חובה לרשויות מקומיות ובכלל זה:
- חיוב עיריית תל אביב בהשבת אגרת פינוי אשפה שנגבתה שלא כדין לשירותי בריאות כללית בסך של עשרות מיליוני ש"ח (ת.א. 2518/00 שירותי בריאות כללית נ' עיריית תל אביב).
 - הפחתת חיובי ארנונה של התעשייה האווירית ביהוד בשל חוסר סבירות.
 - ביטול סיווג בצו הארנונה של עיריית עפולה וצפת בנוגע לחברות ממשלתיות וקביעת הלכות חשובות בתחום הארנונה (ע"א 8588/00 עיריית עפולה נ' בזק; ע"א 4335/01 עיריית צפת נ' בזק).
 - השבת כספים ששולמו ביתר וביטולם של תעריפים לא חוקיים לבנקים ורשתות שיווק בירושלים (ת.א. 2483/00 אייס קנה ובנה נ' עיריית ירושלים; ת.א. 2206/00 בנק טפחות נ' עיריית ירושלים; ת.א. 2517/00 בנק יהב נ' עיריית ירושלים).
 - ביטול חיובן של קרנות פנסיה כחברות ביטוח (עמ"נ 19/04 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ (בניהול מיוחד) נ' עיריית דימונה).
 - חיוב נכס ריק בסיווג הזול ביותר האפשרי מבין השימושים המותרים עפ"י הדין (עמ"נ 19/04 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ (בניהול מיוחד) נ' עיריית דימונה).

¹ יובהר כי הדברים נאמרים בכדי לחדד את יכולתם של ב"כ המבקשת לייצג את הקבוצה במסגרת תובענה ייצוגית, ולא משתמע מכך בשום אופן שהנטען בבקשה ובכתב התביעה משקף את עמדת היועץ המשפטי לממשלה או המדינה שאינם צד להליך זה.

- חיוב מחלקות הקריאטיב במשרדי הפרסום בסיווג תעשייה ומלאכה (עמ"נ 19/04 עיריית ת"א נגד דרורי שלומי).
 - ביטול חיוב שטחי מעבר, דרכים ושטחים סלולים בשטחי שדות התעופה בהיותם "רחוב" אשר הנהנה העיקרי ממנו הינו הציבור (עמ"נ 296/05 רשות שדות התעופה נגד עיריית הרצליה).
56. באי כוח המבקשת הח"מ, מתמחים בתחומים נשוא התובענה ובקיאים היטב במלאכתם. עו"ד שמענוב הוא אף כלכלן בהשכלתו והכשרתו.

דרישת תום הלב

57. התובענה הוגשה בתום לב. אופי ההפרה הנטענת מצידה של העירייה והשאלות הנכבדות שהתובענה מעלה, הנוגעות לגביית כספים ביתר ע"י העירייה, לא מותירות ספק בדבר תום ליבה ודרכה של המבקשת. פעולותיה הבלתי חוקיות של העירייה מקוממות כל בר דעת.
58. הניסיון של העירייה להתעשר בדרכים עקלקלות על חשבונם של חברי הקבוצה מחליש כל ניסיון אפשרי (וצפוי מראש) לטענות בדבר חוסר תום לב. ברע"א 8268/96, 8332/96 ו- 8377/96 משה שמש נגד דן רייכרט ואח' (פורסם באתר נבו, העתק הרציו מצ"ב [8]) אמר על-כך בית המשפט העליון:

"בית המשפט אינו נדרש, ככלל, להשיב על השאלה אם התובע הייצוגי המוצע הוא תובע ייצוגי אידיאלי או אופטימלי... עליו להשיב לשאלה אם התובע הייצוגי המוצע הוא תובע ייצוגי ראוי".

סוף דבר

59. לאור האמור לעיל בבקשה זו, אין ספק כי אישור התובענה כייצוגית ישרת את המטרות שלשמן הוגשה.
60. בקשה זו נתמכת בתצהירה של גב' אפרת פרג'ון, המבקשת.
61. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית ולהורות כמבוקש בפתח לבקשה זו. כן יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את העירייה בהוצאות בקשה זו.

 דוד שמענוב, עו"ד

 אורי דויטש, עו"ד

פלג, כהן דויטש מוסקוביץ ושות', עורכי דין

ב"כ התובעת

תצהיר

אני הח"מ, אפרת פרג'ון, ת.ז. 23561517, לאחר שהוזהרתי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת בכתב כלהלן:

1. הנני מחזיקה בדירה ברח' אחד העם 1/18, טבריה (להלן: "הדירה") ועושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה לאישור התובענה כתביעה ייצוגית שתצהירי זה רצוף אליה (להלן: "הבקשה").

2. בשנת 2008 חוייבתי בארנונה שנתית בסך 3,746 ₪ עבור הדירה.

• העתק מחשבונות הארנונה צורף כנספח ב' לבקשה.

3. בהתאם לחוות דעת יועצי המשפטיים חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ס – 1980, [להלן – "חוק הרשויות המקומיות ריבית"] מתיר לרשויות לגבות את הארנונה השנתית בהסדר תשלומים.

סעיף 4 לחוק קובע כי הרשות המקומית רשאית לקבוע לארנונה הסדר תשלומים למשך תקופה שלא תעלה על שנה:

"רשות מקומית רשאית לקבוע לארנונה כללית ולמס עסקים הסדר לפרעונם בתשלומים (להלן – הסדר תשלומים), במשך תקופה שלא תעלה על שנה ממועד החיוב בהם; כל תשלום לפי הסדר כאמור ישולם בתוספת הפרשי הצמדה"

והפרשי הצמדה הוגדרו בסעיף 1 לחוק הרשויות המקומיות ריבית כדלהלן:

"לענין ארנונה כללית המשתלמת על פי הסדר תשלומים – עדכון הארנונה לפי שיעור השינוי של המדד, מן המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם ליום החיוב, עד המדד שקדם למדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום;"

4. העולה מהאמור שעל פי החוק ניתן לחלק את החיוב השנתי לחיובים תקופתיים, שכל אחד מהם ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד, החל ממדד אוקטובר (שמפורסם בחודש נובמבר) של השנה הקודמת ועד לתשלום בפועל. אולם עיריית טבריה במקום להצמיד כל אחד מהחיובים (במחיר הבסיסי) ועד למועד תשלומו, לקחה את החיוב הקודם (כשהוא מוצמד) והצמידה אותו (את החיוב המוצמד) שוב מתחילת השנה בכפל, כתוצאה מכך החל מהחיוב השלישי בשנת 2008, נוצרה גביית יתר, שהלכה והחמירה עם התקדמות התשלומים.

לצורך הבהירות ניתן דוגמה מספרית ליישום הוראת המחוקק. נניח לצורך הענין נישום שחוייב לשנת 2008 בארנונה שנתית של 600 ₪ לשנה, והעירייה החליטה לגבות את הארנונה בשישה חיובים דו חודשיים של 100 ₪ כל אחד (בתאריכים 1.1.08, 1.3.08, 1.5.08, 1.7.08, 1.9.08, 1.11.08).

המדד לתקופה הרלוונטית היה כדלקמן:

458.25	אוקטובר-07
460.06	נובמבר-07
462.77	דצמבר-07
462.77	ינואר-08
461.86	פברואר-08
463.22	מרץ-08
469.99	אפריל-08
473.15	מאי-08
473.60	יוני-08
479.02	יולי-08
483.08	אוגוסט-08

בהתאם להוראת המחוקק החיוב בינואר יישאר ללא שינוי 100 ₪, משום ששולם במועדו. החיוב השני במרץ יהיה צמוד לעליית המדד בין מדד אוקטובר 2007, שפורסם בחודש נובמבר 07 (458.25) ועד מדד דצמבר 2007, שפורסם בחודש ינואר 08 (462.77) ולפיכך החיוב בחודש מרץ יהיה 100.98 ₪.

$$\left(\frac{462.77}{458.25} \right) \times 100 = 100.98$$

ובחודש מאי החיוב על פי החוק יהיה 100.78 ₪ לפי החישוב:

$$\left(\frac{461.86}{458.25} \right) \times 100 = 100.78$$

ועל פי אותו חישוב בחודש יולי יהיה החיוב 102.56 ₪. דא עקא, עיריית טבריה לא הלכה בדרך זו אלא החל מהחיוב השלישי בשנת 2008 ערכה הצמדה בכפל.

בחישוב החיוב השלישי הייתה צריכה העיריה, כמפורט לעיל, להצמיד את התשלום הבסיסי (100 ₪) לפי שיעור עליית המדד מחודש אוקטובר 2007 ועד לחודש פברואר 2008. בפועל ביצעה העיריה את חישוב ההצמדה כראוי, אלא שבמקום להצמיד את החיוב הראשון (100 ₪) הצמידה את החיוב השני (100.98 ₪), שכבר הוצמד לפי עליית המדד מחודש אוקטובר 2007 ועד חודש דצמבר 2007. כך נוצר מצב בו החיוב השלישי הוצמד פעמיים לעליית המדד בחודשים אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007,

$$\left(\begin{array}{r} 461.86 \\ \hline 458.25 \end{array} \right) \times 100.98 = 101.78$$

באותו אופן פעלה העירייה לגבי החיובים הבאים עד לחיוב השישי והאחרון לשנת 2008.

כך החיוב הרביעי הוצמד כבר שלוש פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007 ופעמיים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 ועד פברואר 2008, החיוב החמישי הוצמד ארבע פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007, שלוש פעמים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 ועד פברואר 2008 ופעמיים לעליית המדד מחודש פברואר 2008 ועד אפריל 2008. בחיוב השישי הגיעה גביית היתר לשיאה, שכן החיוב הוצמד חמש פעמים לעליית המדד מחודש אוקטובר 2007 עד דצמבר 2007, ארבע פעמים לעליית המדד מחודש דצמבר 2007 עד פברואר 2008, שלוש פעמים לעליית המדד מחודש פברואר 2008 ועד אפריל 2008 ופעמיים לעליית המדד מחודש אפריל 2008 עד יוני 2008 בכך חרגה העירייה מהוראתו המפורשת של החוק ופעלה בדרך המנוגדת לכל הגיון כלכלי והגיון בכלל.

5. העולה מהאמור שבשנת 2008 גבתה ממני העירייה וכן משאר הנישומים בטבריה, ששילמו את חיוב הארנונה השנתי בתשלומים, ארנונה ביתר בשיעור 2.53%.

6. בהתאם לתמצית נתוני הדוחות הכספיים של העירייה לשנת 2006 הגביה השנתית מארנונה עמדה על כ- 77 מיליון ₪.

7. תשלומי היתר שהעברתי לעיריה בשנת 2008, בגין ההצמדה הכפולה מסתכמים בסך של 92.58 ₪.

• העתק מתחשיב הגביה ביתר צורף כנספח ג' לבקשה.

8. ניהול תובענה נפרדת על ידי יהיה כרוך בעלויות גבוהות עשרות מונים מהסכום הנתבע.

9. קיים יסוד סביר להניח שאני מייצגת נאמנה ובדרך הולמת את עניינם של חברי קבוצת התובעים שאישורה מבוקש בגדר בקשה זו.
10. הנני מסיימת בזמן הקרוב תואר ראשון במשפטים.
11. זהו שמי וזו חתימתי ותוכן האמור לעיל אמת.

פ.ל.פ.
אפרת פרגיון

אישור

הנני מאשר בזאת כי ביום 12.11.08 הופיעה בפני, עו"ד אורי דויטש, גבי אפרת פרגיון, בעלת ת.ז., 23561517 ולאחר שהזהרתיה כי עליה להצהיר את האמת בלבד וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה וחתמה עליה בפני.

גורי דויטש, עו"ד
מ.ר. 2197
מנחם בגין 52
אורי דויטש, עו"ד